

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kehas-ohjelman toteutustilanne

Ympäristöministeriön katsaus

Raija Hynynen
Rakennetun ympäristön osasto
Raija.Hynynen@ymparisto.fi

Vammaisten ihmisten elämistä ja asumista koskevia periaatteita ja linjauksia

- Vammaisten oikeuksia koskeva YK-sopimus
- Euroopan neuvoston vammaispoliittinen toiminta-ohjelma vuosille 2006-2015
- EU:n perusoikeuskirja (2000), artiklat 20, 21 ja 26
- EU asiantuntijaryhmä: Yhteiset eurooppalaiset suositukset laitoshoidosta yhteisöllisiin palveluihin siirtymiseksi (2012)

Suomi

- Perustuslaki
- Vammaispoliittinen ohjelma (VAMPO) 2010-2015
- Kehas-periaatepäätökset (2010 ja 2012)
- Yhdenvertaisuuslaki
- YK:n vammaissopimuksen ratifiointi

Asuminen 2012 periaatepäätöksessä

**Asumis- ja palveluratkaisujen lähtökohtana on vammaisen henkilön toiveiden, tarpeiden ja tavoitteiden selvittäminen yhdessä hänen kanssaan.
(s.11)**

28. Asuminen järjestetään osana tavallisia asuinalueita ja asunnoissa, jotka vastaavat normaalin asunnon tunnuspiirteitä. Tavoitteena on asuminen joko omassa asunnossa tai pienissä asuinryhmissä.

Laitosasumisen lakkauttaminen (s. 14)

Asuntojen rakentamisella /hankkimisella sekä lähiyhteisön palvelujen kehittämällä turvataan hallittu laitoksista muuttaminen. Tulevien asukkaiden tarpeet ovat tiedossa ennen uusien asuntojen suunnittelua. Laitosten lopettaminen ei tarkoita sitä, että muutetaan uuslaitoksiin, asuntokeskittyymiin tai tyhjilleen jääneisiin laitosrakennuksiin, jotka eivät täytä tavallisen asumisen laadun kriteereitä.

Erityisryhmien asumisen investointiavustus

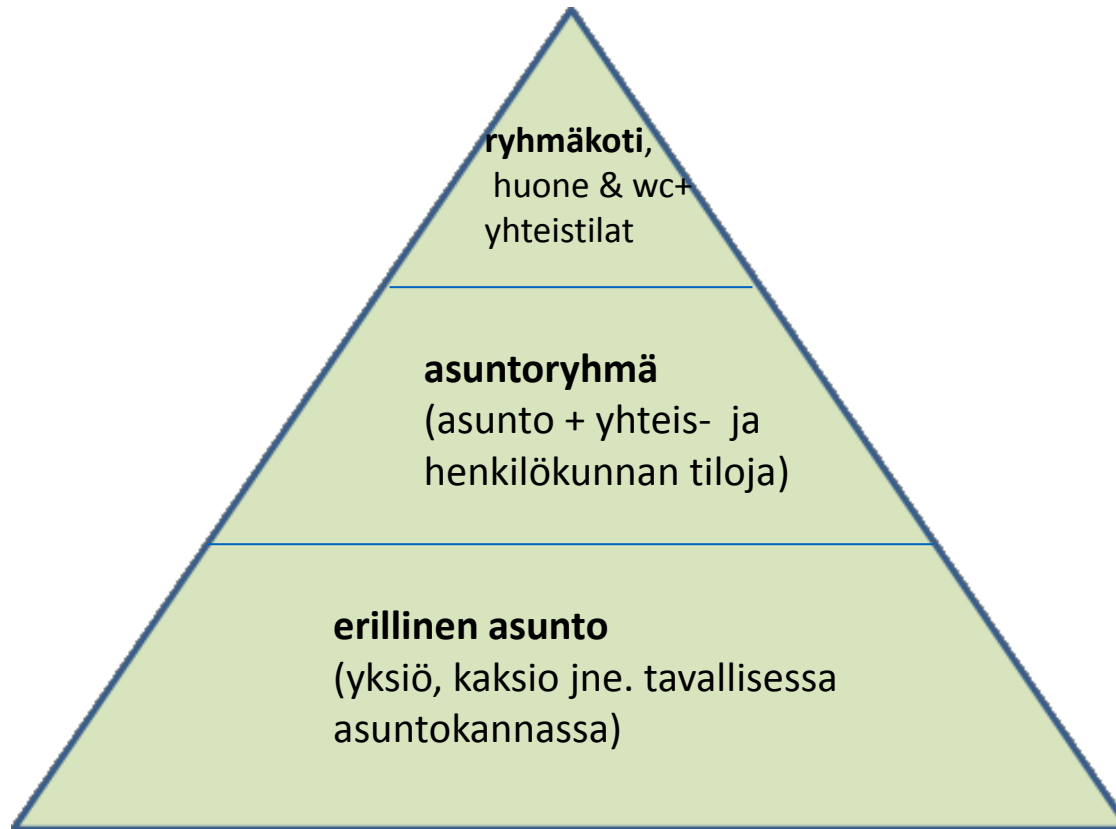
- Vuokratalojen ja –asuntojen rakentamiseen, hankkimiseen ja perusparantamiseen
esim. asunnottomat, vammaiset ja muistisairaavat vanhukset
- Korkotukilainaan sidottu
- Avustus 10-50% kustannuksista riippuen tarvittavien tukipalvelujen ja erityisten tila- ja varusteratkaisujen määrästä → avustus kohdekohtainen, kompensoidaan erityisistä tila- ja varusteratkaisuista johtuvia kustannuksia

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) myöntää.

Kehas-ohjelman ARA-tuetut asunnot

	2010	2011	2012	2013	2014	yhteensä
Uudistuotanto	405 as. (23 M€)	408 as. (23 M€)	415 as. (28 M€)	412 as. (27 M€)	524 as. (36,1 M€)	2164
Perusparan- taminen	38 as. (0,9 M€)	72 as. (1,1 M€)	10 as. (0,4 M€)	39 as. (0,7 M€)	20 as. (0,5 M€)	179
Hankinta	118 as. (5 M€)	130 as. (3 M€)	46 as. (2 M€)			294
Yhteensä	561 (29 M€)	610 (27 M€)	471 30 M€	451 (28 M€)	544 (37 €)	2637 (151 M€)

Millaista asumista, millaista tarvetta?

Suunta Suomessa

- painotus 15-asunnon ryhmäkodeissa ollut, onko rakennettu liikaa?

Jatkossa:

- Monimuotoisempia ja yksilöllisempiä ratkaisuja, suunta tavalliseen asumiseen
- Tukiasuntoja lisää ja tavallisen asuntokannan ml. vuokra-asuntokannan käyttöä laajemmin (yksittäiset asunnot)
- Asuntojen lukumäärän suhteen pienempiä ryhmämuotoisia ratkaisuja
- Ryhmäkotien osalta henkilökohtainen asuinpinta-ala suuremmaksi, henkilökunnan tilat ja yhteistilat pienemmiksi

Kunnat avainasemassa

- Kuntien suunnitelmat, jossa yksilölliset asumisen ja palvelujen tarpeet arvioitu; paino laitospaikkojen vähentämisessä
- Olemassa olevan kehitysvammaisille tarkoitetun asumisen ja muun asuntokannan hyödyntämisen kartoitus: mitä ja kenelle sopivaa, mitä tulee tehdä
- Mitä tarvitaan lisää, esim. voivatko ja haluavatko ryhmäkodeissa asuvat muuttaa vähemmän tuettuun vrt. Lahden arvio
- Palvelujen kehittäminen ja niiden järjestämisen uudistaminen (esim. Key Ring ja Arjen keskiössä –hanke)

Huom. Asunto/asuntokohde pitkäkestoinen investointi, joten ratkaisujen on vastattava pitkäaikaiseen tarpeeseen!

Muutosta tarvitaan

Arjen keskiössä -hankkeen toimintamalli yksi esimerkki kunnan hallinnonalojen yhteistyöstä, jossa tulevat asukkaat mukana ja jossa haetaan uudenlaisia ratkaisuja

Moninaiset asuntoratkaisut osana verkostoa:

- erillisasunnot
- asuinyhteisöt (asuntoryhmät, ryhmäkodit)
- korttelitason tukipisteet
- vanhan asuntokannan tehokas hyödyntäminen

→ asuinaluekohtaiset ratkaisut

Tarpeita vastaavat, yksilölliset asumisen ja elämisen ratkaisut vaativat uudenlaisia palveluja ja uudenlaisia tapoja järjestää palveluja

→ panostettava palveluihin ja tukeen

Kehittämis- ja yhteistyöllä tarpeita vastaavaa asumista

Erityisasumisesta hyvään tavalliseen asumiseen myös palveluja ja tukea tarvitsevien ihmisten kohdalla!

Lisää kehitysvammaisten ihmisten asumisesta

www.ym.fi

- Asuminen
- Ohjelmat ja strategiat
- Kehitysvammaisten asumisen ohjelma 2010-2015

www.ara.fi

- Ohjelmat ja hankkeet
- Arjen keskiössä -hanke